

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

Затверджено

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2013 р.

Системи обробки економічної інформації

Робоча програма

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»

напряму 6.030601 «Менеджмент»

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Системи обробки економічної інформації» для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» (заочна форма). – 29 червня 2013 р. – 9 с.

Розробник: Тоцька О. Л. – доцент кафедри менеджменту, к. е. н., доцент

Рецензент: Бегун С. І. – доцент кафедри обліку і аудиту, к. е. н., доцент

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 1 від 29.08.2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л. М.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 1 від 4.09.2013 р.

Голова науково-методичної комісії інституту: _____ (Бегун С. І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 16.10.2013 р.

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни «Системи обробки економічної інформації» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічна інформація.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Системи обробки економічної інформації» тісно пов'язаний із дисциплінами «Інформаційні системи та технології», «Фінанси», «Економіка підприємства».

1. Опис навчального курсу

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів: 2,5	0306 «Менеджмент і адміністрування»	за вибором
ІНДЗ: немає	6.030601 «Менеджмент»	Рік підготовки: 2
Загальна кількість годин: 90		Семестр: 4
		Лекції: 8 год.
		Практичні (семінари): 2 год.
	Бакалавр	Самостійна робота: 80 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Системи обробки економічної інформації» є надання фундаментальних теоретичних знань і набуття практичних навичок із питань створення і використання систем оброблення економічної інформації в різних галузях національної економіки України.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Системи обробки економічної інформації» є вивчення методів побудови і використання автоматизованих систем оброблення економічної інформації в різних галузях економіки України; набуття вмінь оцінювати ефективність розроблення і функціонування сучасних інформаційних систем, що ґрунтуються на передовій інформаційній технології та враховують міжнародний і вітчизняний досвід.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

теоретичні основи організації та функціонування систем оброблення інформації;

вміти:

використовувати базовий програмний засіб (Microsoft Excel) для розв'язування задач фінансової діяльності в банках і на підприємствах в умовах функціонування окремих автоматизованих робочих місць.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 2,5 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Дані та операції над ними

Дані. Інформація. Оброблення даних (автоматизоване, автоматичне). Операції над даними: зчитування, записування, копіювання, дублювання, зберігання, введення, виведення, збирання, пересилання, завантаження, перетворення, конвертування, кодування, перекодування, декодування, переписування, пакування, розпакування, ущільнення, розущільнення, пошук, перегляд, розміщення, впорядкування, сортування, злиття, підготовлення, редагування, вибирання.

Код. Кодування. Коди, які використовуються у міжнародній практиці: міжнародний стандартний номер книги (ISBN), міжнародний стандартний номер серійного видання (ISSN), міжнародний стандартний номер музичного твору (ISMN), міжнародний стандартний номер музичного запису (ISRC), міжнародний стандартний номер кінофільму (ISFN), міжнародний стандартний номер технічного звіту (ISRN), штрихкод, європейський номер товару (EAN). Система GS1. Штриховий код GS1. Ідентифікаційний номер GS1. Префікс GS1 підприємства. Префікси GS1. Штрихові коди EAN-13 та EAN-8.

Тема 2. Характеристика автоматизованих систем

Автоматизована система (АС). Види АС: комплексна АС керування, АС керування, інтегрована АС, АС наукових досліджень, АС проектування, АС керування технологічним процесом, АС керування підприємством, АС технологічного готування виробництва, автоматизована транспортно-складська система, система автоматизації адміністративної діяльності, АС ситуаційного керування, АС контролю й випробовувань, автоматизована інформаційно-пошукова система, АС керування службами життєзабезпечення підприємства, АС лексичного фонду, АС інформаційно-термінологічного обслуговування, АС оброблення інформації, гнучкий виробничий модуль, гнучка виробнича лінія, система керування гнучкою виробничою лінією, гнучка автоматизована лінія, гнучкий виробничий цех, гнучкий автоматизований цех, гнучкий автоматизований завод, гнучка виробнича система.

Види забезпечень АС: ергономічне, інформаційне, лінгвістичне, математичне, методичне, метрологічне, організаційне, правове, програмне, технічне. Властивості та показники АС: адаптивність, ефективність, живучість, завадостійкість, надійність, ремонтпридатність, сприйнятливість до завад, сумісність, функційна повнота.

Тема 3. Система електронних платежів Національного банку України

Банківська система України. Національний банк України (НБУ). Функції НБУ. Система НБУ.

Система електронних платежів Національного банку України (СЕП НБУ). Міжбанківський переказ у СЕП у файловому режимі та режимі реального часу. Програмно-технічні комплекси СЕП: ЦОСЕП, АРМ-СЕП, АРМ-РП, АРМ-Ю. Робота банків у файловому режимі та в режимі реального часу СЕП НБУ. Технологічний регламент роботи СЕП НБУ. Учасники СЕП НБУ.

Моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку в СЕП НБУ: 3, 4, 7, 8.

Тема 4. Система електронної пошти Національного банку України

Електронна пошта НБУ (ЕП НБУ). Система ЕП НБУ. Абоненти та користувачі системи. Вузол системи ЕП НБУ. Організаційно-

технологічні функції із забезпечення роботи вузлів системи ЕП НБУ. Структура системи ЕП НБУ: центральний вузол, головний вузол територіальні вузли, абонентські вузли, користувачі. Варіанти підключення до системи ЕП НБУ.

Довідник вузлів системи ЕП НБУ. Довідник користувачів системи ЕП НБУ. Імена користувачів системи ЕП НБУ: ADMIN, NBU, PROOF, VSEM, KB-JURI. Електронна поштова скринька. Поштовий конверт системи ЕП НБУ та його складові: заголовок поштового конверта, електронне повідомлення, дані.

Тема 5. Особливості автоматизованого оброблення внутрішньобанківської інформації

Банк. Банківська діяльність. Банківські послуги. Економічні нормативи діяльності банків. Операційна діяльність банку. Фронт-офіс. Бек-офіс. Операція банку. Рахунки бухгалтерського обліку банків України. Етапи здійснення операції. Первинні документи банку: касові, меморіальні. Обов'язкові реквізити первинних документів. Регістри. Автоматизована банківська система (АБС) Б2. Переваги використання програми. Функціональна структура АБС Б2.

Банківська операційна система ProFIX/BANK. Функціональні можливості програми. Підсистеми та модулі системи.

Автоматизована банківська система SCROOGE. Складові частини програми.

Тема 6. Інформаційно-аналітичні системи Міністерства фінансів України

Міністерство фінансів України (Мінфін). Основні завдання Мінфіну.

Аналітично-інформаційна система підтримки державного бюджету (АІС «Держбюджет»). Підсистеми та функції АІС «Держбюджет».

Інформаційно-аналітична система підтримки місцевих бюджетів (ІАС «Місцеві бюджети»). Підсистеми та функції ІАС «Місцеві бюджети».

Інформаційно-телекомунікаційна система «Фінанси». Основні завдання системи. Складові елементи системи «Фінанси»: комплекс програмних засобів, комплекс технічних засобів (головний комутаційний центр Національної системи конфіденційного зв'язку (НСКЗ), абонентські пункти користувачів системи, телекомунікаційна мережа НСКЗ), комплексна система захисту інформації. Обмін інформацією між користувачами системи.

Тема 7. Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України

Податкова система України. Податок. Збір. Види податків і зборів. Місцеві податки. Місцеві збори. Класифікація загальнодержавних податків і зборів. Платники податків.

Державна податкова служба (ДПС) України. Система органів ДПС України. Основні завдання ДПС України. Етапи проходження податкової інформації в органах ДПС. Джерела надходження інформації до органів ДПС. Види перевірок: камеральна, документальна, фактична.

Вимоги до платників податків для формування та подання податкових документів до органів ДПС в електронному вигляді. Вимоги до органів ДПС для приймання податкових документів в електронному вигляді від платника податків. Підстава для прийняття податкового документа в електронному вигляді. Накладення електронних цифрових підписів посадових осіб платника податків. Підтвердження платнику податків передачі його податкових документів в електронному вигляді до органу ДПС засобами телекомунікаційного зв'язку. Підтвердження

платнику податків прийняття його податкових документів до бази даних ДПС. Програмний продукт «Податкова звітність». Режими роботи з програмою.

Тема 8. Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері

Страховання. Страховики. Страхувальники. Договір страхування. Предмет договору страхування: особисте страхування, майнове страхування, страхування відповідальності. Взаємодія страховика та страхувальника у процесі страхування. Співстрахування. Перестрахування. Форми страхування: добровільне, обов'язкове. Добровільне страхування. Види добровільного страхування. Види обов'язкового страхування.

Система автоматизації страхування життя LISA. Система автоматизації страхових посередників MLM::eCSpert. Система інформаційного обслуговування клієнтів і агентів страхової компанії LISA::Web. Фронт-офісна система банкострахування IBA::eCSpert.

Тема 9. Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур

Підприємництво. Принципи підприємницької діяльності. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. Види підприємств: приватне, колективної власності, комунальне, державне, засноване на змішаній формі власності. Фінансова звітність. Принципи формування фінансової звітності: автономності підприємства, безперервності діяльності, періодичності, історичної (фактичної) собівартості, нарахування та відповідності доходів і витрат, повного висвітлення, послідовності, обачності, превалювання змісту над формою, єдиного грошового вимірника.

Програмний продукт «Парус–Підприємство 8.xx». Модуль «Фінансове планування». Модуль «Бухгалтерський облік». Модуль «Консолідація».

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лек.	Практ. (Семін.)	Сам. роб.
1	2	3	4	5
Тема 1. Дані та операції над ними	11	2		9
Тема 2. Характеристика автоматизованих систем	11	2		9
Тема 3. Система електронних платежів Національного банку України	11	2		9
Тема 4. Система електронної пошти Національного банку України	11	2		9
Тема 5. Особливості автоматизованого оброблення внутрішньобанківської інформації	9			9
Тема 6. Інформаційно-аналітичні системи Міністерства фінансів України	9			9
Тема 7. Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України	9			9
Тема 8. Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері	9			9

1	2	3	4	5
Тема 9. Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур	10		2	8
Усього годин	90	8	2	80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Створення електронної форми балансу підприємства за допомогою табличного процесора Microsoft Excel: 1. Створення на третьому аркуші Microsoft Excel електронної форми балансу підприємства. 2. Внесення формул в комірки. 3. Заповнення створеної електронної форми балансу даними конкретного підприємства. 4. Перевірка орфографії.	2
Разом		2

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	Дані та операції над ними: 1. Характеристика операцій над даними. 2. Кодування економічної інформації.	9
2	Характеристика автоматизованих систем: 1. Сутність і види автоматизованих систем. 2. Структура та властивості автоматизованих систем.	9
3	Система електронних платежів Національного банку України: 1. Функції та структура Національного банку України. 2. Характеристика системи електронних платежів Національного банку України. 3. Моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку в системі електронних платежів Національного банку України.	9
4	Система електронної пошти Національного банку України: 1. Функції та структура електронної пошти НБУ. 2. Обмін електронними повідомленнями між користувачами системи електронної пошти НБУ.	9
5	Особливості автоматизованого оброблення внутрішньобанківської інформації: 1. Операційна діяльність в банках України. 2. Автоматизована банківська система Б2. 3. Банківська операційна система ProFIX/BANK. 4. Автоматизована банківська система SCROOGE.	9
6	Інформаційно-аналітичні системи Міністерства фінансів України: 1. Характеристика Міністерства фінансів України. 2. Аналітично-інформаційна система підтримки державного бюджету. 3. Інформаційно-аналітична система підтримки місцевих бюджетів. 4. Інформаційно-телекомунікаційна система «Фінанси».	9
7	Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України: 1. Характеристика податкової системи України. 2. Система та завдання органів державної податкової служби.	9

1	2	3
	3. Програмне забезпечення для формування податкової звітності в електронному вигляді.	
8	Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері: 1. Характеристика страхової сфери України. 2. Системи автоматизації страхової діяльності.	9
9	Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур: 1. Характеристика підприємницької діяльності. 2. Програмне забезпечення для управління фінансами великих підприємств.	8
Разом		80

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачене.

8. Методи навчання

Методи навчання:

- інформаційно-рецептивний;
- ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- евристичний.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік.

На залік виносяться тестові питання, складені до таких підрозділів тем:

1. Характеристика операцій над даними.
2. Кодування економічної інформації.
3. Сутність і види автоматизованих систем.
4. Структура та властивості автоматизованих систем.
5. Функції та структура Національного банку України.
6. Характеристика системи електронних платежів Національного банку України.
7. Моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку в системі електронних платежів Національного банку України.
8. Функції та структура електронної пошти НБУ.
9. Обмін електронними повідомленнями між користувачами системи електронної пошти НБУ.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Практичні роботи, самостійні роботи, виконання ІНДЗ, тестові завдання, залік.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік з дисципліни зараховано, якщо студент дав правильні відповіді на 8–14 тестових питань із 14;

залік з дисципліни незараховано, якщо студент дав правильні відповіді на 0–7 тестових питань із 14.

12. Методичне забезпечення

1. *Тоцька О. Л.* Методичні матеріали до тестування з дисциплін «Система обробки економічної інформації», «АРМ економіста-фінансиста», «Інформаційні системи і технології у фінансах» для студентів економічних спеціальностей / О. Л. Тоцька. – Луцьк : Ред.-вид. відділ «Вежа». – 2006. – 52 с.
2. *Тоцька О. Л.* Система обробки економічної інформації: Лабораторний практикум / О. Л. Тоцька. – Луцьк : Ред.-вид. відділ «Вежа». – 2006. – 152 с.
3. *Тоцька О. Л.* Інформаційні системи і технології у фінансах : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. Л. Тоцька. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – 340 с.

13. Список джерел

1. ДСТУ 2226-93 Автоматизовані системи. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України, 1994. – 92 с.
2. ДСТУ 2228-93 Системи оброблення інформації. Підготовлення і оброблення даних. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України, 1994. – 20 с.
3. ДСТУ 2938-94 Системи оброблення інформації. Основні поняття. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України, 1995. – 34 с.
4. ДСТУ ISO 5127:2007 Інформація і документація. Словник термінів. – К. : Держспоживстандарт України, 2010. – 243 с.
5. ДСТУ ISO/IEC 2382-17:2005 Інформаційні технології. Словник термінів. Частина 17. Бази даних. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – 42 с.
6. Офіційний сайт компанії CS [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.csLtd.com.ua/ru/products/for-banking/b2.html>
7. Офіційний сайт компанії «Lime Systems» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lime-systems.com/soft/scrooge/>
8. Офіційний сайт корпорації Парус [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://parus.ua/ru/141/>
9. Офіційний сайт ТОВ «Компанія ПроФІКС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.profix.com.ua/solutions.php?s=2&x=1>
10. Порядок роботи з програмним забезпеченням по формуванню податкової звітності в електронному вигляді [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sta.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=118370
11. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/852-15>
12. Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті : Постанова НБУ від 16.08.2006 р. № 320 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1035-06/page>
13. Про затвердження Положення про систему електронної пошти Національного банку України : Постанова Правління НБУ від 29.12.2004 р. № 689 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0086-05>
14. Про затвердження Порядку обміну фінансово-економічними даними в інформаційно-телекомунікаційній системі «Фінанси» : Наказ Міністерства фінансів України від 16.07.2008 р. № 943 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0713-08>
15. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
16. Про подання електронної податкової звітності : Наказ ДПА України від 10.04.2008 р. № 233 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0320-08>
17. Про регламент роботи СЕП : Лист Національного банку України від 27.03.2012 р. № 25-211/694 Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0694500-12>
18. Про створення інформаційно-телекомунікаційної системи «Фінанси» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. № 752-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/752-2007-%D1%80>